

ЮНАК

2/2001

Пластовий Журнал

Yunak

2 (355) 2001

ISBN 0044-1384

Ціна: \$4.50

Редактор

пл. сен. Оксана Закидальська

**Мистецьке оформлення
і макет**

Богдан Ружицький

Адреса редакції:

Yunak
2199 Bloor Street West
Toronto, ON
M6S 1N2
CANADA
Fax: (416) 763-0185
e-mail: zakydalsky@sympatico.ca

Адреса адміністрації:

Plast Publishing USA-Canada
144 Second Avenue
New York, NY 10003-8305
USA
Fax: (212) 533-8991

На обкладинці:

пл. уч. Оксана Грицина
гурток *Кактуси*
10-ий курінь ім. Ольги Косач
Торонто, Канада

Виготовлено на системі

Power Macintosh 7100/80/QuarkXpress 4.1

при КПС-Канади

Видруковано заходами
The Basilian Press,
Toronto, Ontario, Canada

Plast – Ukrainian Youth Association of Canada – gratefully acknowledges the financial assistance provided by Human Resources Development Canada through the Summer Career Placement Program in the preparation of this issue of *Yunak*.

ЗМІСТ

XI

Пластовий Закон – Пластун пильний 2

Проекти – Книжка звичаїв і традицій

3

Патрони – Король Данило

4-5

Традиції – Народні майстри Косова

6-7

Історія Пласту – Початки у Косові

8-9

Скавтінг в Україні

10-11

Чи знаєш Київ?

12-13

Зелений світ – День Чорного моря

14-15

Пісні – Відгадай яка це пісня

16

Ігри – Пластовий закон

17

Вмілості – Скелелазження в Клівленді

18

Сторінка Братчика і Сестрички – Вишкіл

19

Українська мова – приказки

20

Тут і Там – По Україні

21

Тут і Там – Торонто / Косів

23

Дорогі читачі Юнак-а!

В місяцях березень до червня цього року, я була в Києві, де працювала в Центрі Сучасного Мистецтва. Поза працею, я їздила по Україні, зустрінулася з пластунами і взяла участь у деяких пластових заняттях. В цьому числі журналу ви знайдете матеріали, які мені вдалося за той час зібрати.

Я їздила на Гуцульщину, до міста Косова. Там зустрілася із куренями юнаків і юначок, з якими мала нагоду поговорити про Юнак. Вони обіцяли присилати матеріали до журналу і вже в цьому числі знайдете їх дописи і рисунки. Кажуть, що візьмуть участь в конкурсі "Мое місто" і напишуть про свій Косів. (А де інші міста? Ми ще не одержали ані одного допису!) Крім того, в Косові була нагода побачити роботи народних майстрів Гуцульщини і з деякими поговорити.

Була також в Дніпропетровську на з'їзді регіональних скавтських організацій, які висловили охоту співпрацювати ближче з Пластом і також будуть писати до Юнака. Ще заскочила до Львова на день народження голови КПРади України — пл. сен. Левка Захарчишина (фото згори).

З Криму до нас написали пластунки, які турбуються долею Чорного моря. У Львові перший курінь юнаків відзначає 800 ліття народження свого патрона — Короля Данила Галицького. Поза тим, знайдете в цьому числі журналу гутірки, репортажі і різні ігри.

Що даліше для Юнака? Маємо надію, що до наступного числа одержимо багато матеріалів із цьогорічних таборів. Присилайте дописи, фото і відзначки відразу після своїх таборів. Не забувайте підписувати фотографії!

В осени плануємо зорганізувати в Торонті семінар-майстерню для виховників і юнацтва, які зацікавлені працювати при пластових виданнях Юнак і Готуйсь. Дальші інформації про цей семінар-майстерню зможете одержати від своїх зв'язкових і гніздових спочатку пластового року.

Скобі!

Оксана Закидальська

пл. сен. Оксана Закидальська
Редактор

наші співробітники

Подруга Галина Мартинюк — зв'язкова куреня юначок в Косові, а друг Ростик Мартинюк — зв'язковий юнаків і станичний (на фото справа). Завдяки їм, я могла поїхати до Косова і познайомитися не тільки із юнацтвом але і народними майстрами Гуцульщини і відвідати їх майстерні. Вислід відвідин Косова ви знайдете в цьому числі журналу, так що належить друзям Мартинюкам щира подяка за зміст цього Юнака. Сподіваємося, що будемо даліше мати контакт із пластунами в Косові. А друзям Мартинюкам бажаємо багато успіхів з їхнім власним малим підприємством!

ПЛАСТОВИЙ ЗАКОН

П И Л Ь Н И Й — П И Л Ь Н А

Пластун чи пластунка

- не пропускає нагоди навчитись чогось корисного чи нового;
- має багато занять; не лінує;
- уважно виконує свої обов'язки до школи, для батьків, для Пласту.

Найбільші вороги пильності:

- лінивість;
- зволікання чи відкладання (*procrastination*).

Кілька прикладів пильності:

Пильність — подібна до працьовитості. Може найкращим прикладом такої працьовитості це українські імігранти, люди які приїхали на чуже місце поселення і починали своє життя наново. Спитайтеся своїх бабів і дідів — тих що покинули Україну після другої світової війни. В новій країні поселення, вони мусіли

працювати фізично, вчитися мову, вивчати і засвоювати нові умовини життя.

Дещо подібна доля тепер нових імігрантів з України, які також мусять робити кілька справ на раз: шукати роботи, вчитися мови, помагати своїм дітям.

ПИЛЬНІСТЬ І ПРАЦЬОВИТІСТЬ

Бджола — приклад пильності і працьовитості.

В цьому улику заховані слова поета.

Чи можеш їх прочитати?

Починай від синьої букви І, іди від букви до букви в який будь напрям так, щоб при кінці ти мав цитат із слів поета.

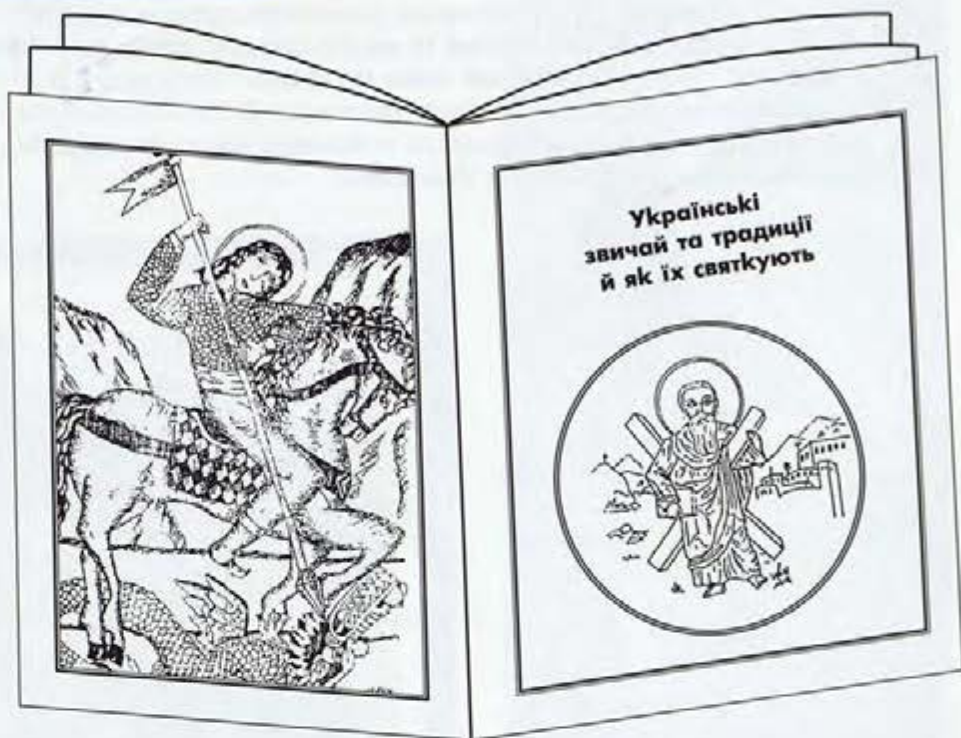
(відповідь на ст. 24)

Пильний і працьовитий — в народній мудрості.

1. Не сокира теше, а чоловік.
2. У невмілого руки не болять
3. Бджола мала але й та працює.
4. Щоб рибу їсти, треба в воду лізти.
5. Як хочеш хвалитися, треба трудитися.
6. Здобудеш освіту, побачиш більше світу.
7. Добрий чоловік без роботи, як бджола без меду.
8. Коли працюєш, час біжить; коли чекаєш — не спішить.

Книжечка "Українські звичаї та традиції й як їх святкують" — проєкт до III-ої проби, який виготовив пл. роз. Максим Стрипко, член підготовчого куреня УПЮ—Ів ім. Михайла Горбового в Косові, Україні. Ілюстрована книжечка має 30 сторінок і описує звичаї на всі чотири пори року — разом 18 свят. В підготовці книжечки, Максим користувався збіркою Олекси Воропая "Звичаї нашого народу" та опитуваннями людей міста Косова і села Города. Ілюстрації Максима Стрипка.

Звичаї — скарб нашого народу.

На Україні дуже багато звичаїв та традицій в загальному. Та до нашого часу збереглися, на жаль, не всі. Люди в наш час зважають лише на головні звичаї та традиції. Звичаї влаштовують наше життя; якщо б не вони — людина відпочивала б тільки в неділю та коли хвора. Звичаї впливають на формування і працю держави. Знаючи звичаї декількох держав, ти зможеш відрізнити їх від інших, та сказати, що то за держава. Тому, які б не були схожі звичаї та традиції, ідентичними вони не можуть бути.

Звичаї та традиції — це ті прикмети по яких розпізнають ту чи іншу країну, той чи інший народ, не тільки в сучасному, а й в історичному минулому. Це не є відокремлене явище в житті народу, це — втілення

в рухи і дію світосприймання та взаємин між окремими людьми. Ми, українці, дуже стара нація; наші пращури почали творити нашу духовну культуру. Почалося це далеко до християнського періоду, який започаткував Володимир Великий. Великий український поет та

художник Тарас Шевченко, звертався до народу:

*Чи ти рано до схід-сонця,
Богу не молилась?
Чи ти діточок непевних,
Звичаю не вчила?*

Зі слів Шевченка не вчити дітей звичаю — це такий же великий гріх для матері, як не молитись Богам. Кожна країна стала сильною, могутньою через те, що поважала свої звичаї, традиції, підтримувала й робила все, щоб посприяти їхньому розвитку.
пл. роз. Максим Стрипко, Косів, Україна

Восени минулого року у Львові відновив свою діяльність курінь ч.1 імені Короля Данила Галицького. Цьогоріч минає 10 років від дня реєстрації куреня, а також виповнюється 800 років від дня народження його патрона. Коли ми відновлювали курінь, відразу виникло зацікавлення особою нашого патрона. В багатьох з'явилося запитання: чому саме його було обрано покровителем першого в Україні пластового куреня, а разом з тим, поряд з святим Юрієм, покровителем Пласту в Україні?

Данило народився в 1201 році у складний період нашої історії: розпалася могутня Київська держава; не давали спокою сильні, войовничо налаштовані, сусіди; часто нападали кочівники; не могли дійти між собою згоди удільні князі; висували свої претензії на частку влади багаті бояри. Роботу, спрямовану на вихід з такої ситуації, почав уже його батько — Роман Мстиславович. Він енергійно боровся за відновлення могутньої української держави, долаючи сильний опір боярської олігархії. Але смерть застала Романа на півдорозі до поставленої мети. Данилові на цей час виповнилося 4 роки.

Правити, як регент, залишилась мати Данила. Вони не змогла втримати всіх здобутків Романової політики, зате змогла виховати сина в батьковому дусі. Підрісши, він став енергійно боротися за втілення батькових ідеалів. Для цього йому необхідна була підтримка. Її він знайшов в особі волинського боярства та вірного йому, ще з часів правління батька, населення міст. Завдяки сильній поставі та виваженій політиці, на сторону Данила стали свавільні галицькі бояри та ряд удільних князів. Його змушені були підтримувати войовничі сусіди, рахувалися з його думкою найсильніші європейські держави, його поважали грізні кочівники.

Мати змогла втримати для синів лише клаптик рідної землі. Але з неї, крок за кроком, Данило повертав у лоно своєї держави все нові українські терени. У 1214 році він утвердився у Володимирі; в 1216 — відвоював Підляшшя, пізніше Берестейщину та Забузьку землю. У ході тривалої боротьби, в 1238 році, Данило сів на батьківський престол у Галичі, а та-

В 2001 році Пошта України видала значок (марку) і сувенірний аркуш з нагоди 800 ліття народження Данила Романовича. Значок багатокольоровий, на ньому Данило із своєю дружиною. На тлі видно місто Львів. Значок вартості 3 гривні, розміру 40x55,5 мм. Тираж: 60 000.

кож включив до складу своєї держави столичний Київ. Таким чином Галицько-Волинська Русь Данила Романовича продовжила славі традиції Київської Русі, маючи у своєму складі більшість її території, а також символ єдності

та державності — Київ. Вона стала однією з найбільших та найсильніших держав у Європі. Проте цьому передувала постійна жорстока боротьба як з внутрішніми так і з зовнішніми ворогами, яких у молодого князя

було досить багато. В першу чергу йому необхідно було поставити на місце заможну боярську верхівку, яка в період роздробленості набрала сили та гонору, зазіхаючи на князівську владу. Лише жорстка і мудра позиція Данила та підтримка народу дали змогу здолати спротив боярської олігархії.

Ведучи боротьбу з боярами, князь мусив піклуватися і про захист держави від зовнішніх ворогів. Ними на той час були сусідні Польща, Угорщина та Литва, а особливо нова страшна загроза — татарська орда, з якою треба було воювати за перемогу або на смерть. Політична мудрість Данила підказувала йому, що вийти побідно у цій війні, можна лише об'єднаними зусиллями та з рядом вагомих змін в стратегії і тактиці боротьби.

Першу ідею князь намагався втілити шляхом створення протитатарської коаліції європейських держав під покровом римського Папи; другу — запровадженням реформ у війську. Перша не дала очікуваних результатів — європейські держави бачили себе поза серйозною загрозою з боку татар, а Папа не зміг їх об'єднати в цьому, обмежившись наданням

Данилові, в 1253 році, титулу короля. Друге — цілком виправдало себе. Лише завдяки ґрунтовним змінам в озброєнні, тактиці ведення війни, вивченні військового мистецтва ворога, дружина галицько-волинської держави практично самотужки протиставилась найгрізнішій силі тогочасної Європи. Укріпленню та захисту держави сприяло і будівництво міст-фортець Холма та Львова.

Так, в активній боротьбі за інтереси держави, в 1264 році обірвалося життя князя-короля Данила. У спадок своєму синові Леву він залишив велику і сильну державу. Велику — бо включала практично всі етнічні українські землі; сильну — бо мала внутрішню однастайність та чітку політичну позицію; державу — бо всі підкорялися законам та працювали на благо народу. Державу, яку поважали союзники і боялися вороги. А нам — приклад того як треба беззастережно служити ідеалам та впроваджувати їх за будь-яких найнесприятливіших умов. Нам залишив віру в Українську Самостійну Соборну Державу, а також приклад рішучого безкомпромісного чину.

Курінь ім. Короля Данила (Львів)

Король Данило дістав корону від папи Інокентія IV в 1253 році. Її привезли з Риму до Дорогичина де відбулася коронація але, на жаль, автор галицького літопису, говорячи про це, не подає опису церемоній та не дає опису корони. Отже, невідомо який вона мала вигляд і форму. На маєстатичній печатці Данилового онука Юрія I бачимо звичайну середньовічну королівську корону, таку яку можна було покласти на голову безпосередньо чи на шолом. Традиція переказує, що корона Данила була подібною до мітри церковних достойників чи до якоїсь східної царської корони. Коли польський король Казимир захопив галицько-волинське князівство, то серед королівських скарбів свяченої корони не було. Свячена корона Данила була збережена, згодом перероблена на єпископську мітру і старанно бережена в скарбниці катедрального собору в Перемишлі аж до 1915 року, доки її не забрали москалі. Коли під час першої світової війни московські війська, що окупували західню Україну, мусили відступити, то цей скарб був вивезений до Петербурга, як воєнна здобич. В 1921, повернувшись до Перемишля і зник там після другої світової війни, коли Польща знищила всі спогади про український Перемишль. (Є.Онацький)

Члени куреня ч.1 біля пам'ятника Роману Шухевичу в Білогоріччі (де загинув Шухевич).

Команда куреня на Орликівці в Ужгороді (2000р.)

ТРАДИЦІЇ

Народне мистецтво Гуцульщини — великий скарб. Місто Косів на Гуцульщині не тільки багате на збірки народного мистецтва по музеях і приватних колекціях, в Косові сьогодні ще працює багато народних майстрів — різьбарі, мосяжники, ткачі, гончарі, і інші — які передають своє знання і свої вміння новому поколінню.

Косівський Інститут Прикладного і Декоративного Мистецтва

Базою школи народного мистецтва було родинне навчання. Діти вчилися в батьків і так поставали родини народних майстрів. В 1882 році почали творитися в Косові школи народного промислу — перша була ткацька школа, а тоді школа різьби. В 1939 році засновано училище прикладного і декоративного мистецтва, ціль якого була вивчення традицій народного мистецтва і підготовка майстрів народного мистецтва. В 1980-их роках школу розбудовано на коледж, до якого приїздили студенти із цілої України, щоб вчитися на народних майстрів. Сьогодні, Косівський Інститут є на рівні вищої освіти і в ньому викладають 7 спеціалізацій: обробка дерева, металу і шкіри, кераміка, ткацтво, розпис, вишивка та моделювання одягу.

Майстерня ткацтва в Косівському Інституті.

Гончар Юрій Стрипко і його піч для гончарських робіт.

Олексій Соломченко, завідувач музею Косівського Інституту, із барильцем майстра Мегеденюка.

Верх скриньки майстра Мегеденюка

Найцінніші експонати Музею Інституту — барильце і скринька роботи народного майстра Марка Мегеденюка (1842-1912). Барильце інкрустоване дрібними кольоровими кораликами з тоненькими дротиками із кольорових металів.

Форма — традиційної бочки. Майстер Мегеденюк жив за часів Австрійської імперії; він мандрував і виставляв свої роботи по цілій Європі.

Пістоль оздоблений різьбленим металом.

Тобівка зі шкіри, на якій площина кришки ритмічно викладена металевими цвяшками з акцентом в центрі, де сцена полювання — мисливець і кабан.

Мосяжництво — вироби із кольорових металів (мідді, бронзи і латуні) прикрашені тонкою різьбою і грав'юрою — має вікові традиції на Гуцульщині. Поєднання мосяжництва і обробки шкіри застосовували до виготовлення предметів одягу — напр. тобівки і череса. Тут подано кілька прикладів роботи народного майстра Романа Стринадюка який працював творчим майстром з обробки шкіри і металу у косівській фірмі а тепер має свою майстерню.

Черес — чоловічий шкіряний пояс, оздоблений витисканням в шкірі, плетінкою з шкіряної тасьми, металевими спряжками і прекрасами. З лівого боку причеплений ніж в шкіряному футералі.

Згарда — хрестики різних видів і форм відлитих з латуні і нанизаних на ремінець або шнур в один або три ряди. (На фото) внучки майстра Стринадюка, Оксана і Діана Федур; згарди роботи їх діда.

У Косові є багато колекціонерів народного одягу і кілька приватних музеїв, один з яких — родини Корнелюків; (на фото зліва) М.О. Корнелюк і бувший прем'єр міністер України — Віктор Ющенко в гуцульському одягу. Чоловіче вбрання гуцулів складається із тунікоподібної сорочки і штанів з грубого полотна. Сорочку носять поверх штанів, підпоясуваючи чересом. На ремінці вішають ніж. Взуваються у постоли зі шкіри. В тобівці, яку носять через плече, чоловіки тримають люльку, тютюн та інше. Поверх сорочки вдягають хутряний кептар. Головні убори — повсяні капелюхи (крисані); криси — уздоблені нашивками. В руках — топірець.

В 1920-их роках Галичина була під польською владою яка, різними способами, репресувала Пласт аж до цілковитої заборони в 1930-му році. Основоположником Пласту в Косові був Михайло Горбовий, народжений там в 1900 році. Коли йому було 14 років він записався до Січових Стрільців, а по війні повернувся до Косова, де

брав участь в проти-польських акціях, за що просидів в тюрмі 18 місяців. В 1922 заснував в Косові перший пластовий гурток і за свою пластову діяльність був кількакратно арештований і суджений. В 1939 році був вивезений більшовиками на заслання і там загинув.

В книжці Пласт в Косові і на Гуцульщині (1922-1926), Михайло Горбовий пише про початки Пласту в Косові:

Коли я сидів у тюрмі в Коломиї в роках 1920 і 1921 за відомі події на Гуцульщині в 1920 р., одного разу я прочитав у перепачкованому часописі, що вийшов із друку пластовий підручник д-ра Олександра Тисовського *Життя в Пласті*. На підставі цього підручника — так писалося — кожний може вести Пласт. *Що це таке Пласт?* я і сам добре не знав. Цікавило мене найбільше те, що це товариство для виховання молоді — і цього мені було досить. Я ж наглядно бачив, особливо по повероті з війни, як та молодь деморалізується, живе бездільно, підупадає. Не те, що було перед війною.

Я бажав і шукав якогось ліку. Я ще у 1918 р. дістав від проф. Заклинського переглянути підручник *Гарцерство Польське*. І тоді ще я подумав, що якби то був в нас такий підручник, то приніс би чималий хосен для народу. Це я сказав так. Але в той час українській владі не було вільної хвилини, щоб займатися подібними справами. То ж коли я тепер почув про *Життя в Пласті*, рішив чимскоріше дістати його в свої руки.

На перешкоді стояли не грати і замки, але ціна — 500 марок. Однак, хотівши стати пластуном, треба було зразу виявити дрібку винахідливості. Продав я кілька хлібців із тюремного харчу і вже було дві чи три сотки марок. На щастя, нагодився у цей час мій знайомий товариш Я. і передав мені допомогу на харчі, теж дві чи три сотки марок. Я вже був паном... За допомогою пані радникової Г. дістав я ту книжку незабаром у свої руки. Коли ж я її прочитав, то рішив, що в Косові мусить бути Пласт. Як і коли — сам ще гаразд не знав...

Вийшовши з тюрми, почав я шукати той Пласт. Передусім я сам хотів стати пластуном. Якось дістав я адресу і написав до Верховної Пластової Ради у Львові прохання, щоб мене прийняли до Пласту. За якийсь час дістав я відповідь від. п. Степана Тисовського, що тих, кого не знають, до Пласту не приймають. Я пішов до Коломиї, попросив знайомого інспектора Витвицького поручити за мене. Через нього познайомився я з проф. Романом Шипайлом і ці два панове поручили за мене. Але згодом (а то був уже 1922 р.) дістав я знову письмо зі Львова, що з мене одного не буде багато хісна, коли я сам пластуватиму. Краще, щоб я zorganizував хоч гурток молоді і з ним вів працю.

У міжчасі, ми зіпили в Косові аматорський гурток, який почав давати вистави. Це був перший прояв народнього життя під польською владою. При цьому гуртку я зібрав групу молоді під назвою "Дитяча секція драматичного гуртка", з якими я дав кілька вистав. Молодь була позашкільна. Після одержання другого письма від ВПРади, заповів я перші сходи.

На цих сходинах я пояснив про Пласт і вже 12.УІ.1922 р. відбулися I-ші основуючі сходи в домі д-ра Побігущого, де відбувалися театральні проби. Вибрано діловодів (хоч все я сам провадив), пояснено цілі і праця пішла. Сходи ми вели на толоках, зарінках, у лісі і т.п. Домівки своєї не було. Членів було 15-20 з Косова і сусіднього села Москалівки. Але це число не було постійне, бо одні виступали, а другі вступали. Стан був такий, як і завжди буває у початках — пливкий. Але зацікавлення між молоддю зростало.

Рік 1923. Польська влада починає репресії пластової праці у Косові ...

Але вже 26 січня (1923) під час вечірних сходів гуртка "Пугача" влітає до пластової домівки комендант поліційної станиції Пйотровські з кількома жандармами, питає за дозволом на сходи і кричить "руки вгору". Переводять особистий трус, забирають пластові записники, підручники, здирають зі стіни малюнки з виписаним пластовим законом, уставом, правилами гігієни і т.п. Беруть теж діловодчі книги, ноти, загалом усе, що попало під руки. Списують протокол, дають усну заборону на пластові сходи і по 2-3-ох годинах відходять.

Рівночасно інші жандарми переводили трус у мене вдома. Забрали решту книжок, переписку з ВПРадою, печатки полків і книгозбірні, заощаджені пластунами гроші і т.п., списали протокол і пішли. Лишилися порожньо всюди. За те дух кріпшав. Ми тільки що були трохи загосподарилися, зібрали дещо книжок із частини грошей з коляди, купили деякі підручники, *Молоде Життя*, прикрасили домівку, тощо, а рука вандалів відразу знищила це все. Треба було починати все наново творити. І ми почали.

Пласт у Косові — 2001 рік

Минуло майже 80 років від початку Пласту в Косові. Сьогодні там знова існує Пласт — підготовчий курінь юнаків вибрав собі за патрона саме основоположника Пласту в Косові — Михайла Горбового. Є також підготовчий курінь УПЮ-ок ім. О. Паєвської. Улюблене

заняття юнацтва в Косові — мандрівки і походи в недалекі Карпати. Перший похід року — на день патрона, св. Юрія. Всі юнаки і юначки ходять до одної школи так, що zorganizувати заняття не трудно, бо бачуть себе майже кожного дня.

гурток *Донечки весняних вітрів* (зліва, зі задку): пл. учасниці Діана Федур, Оксана Федур, Іра Павлюк, Меля Федірко (зліва, спереду): Наталя Трабчук, Уляна Тригуб'як, Оля Мисюк, Галя Черленюк, пл. прих. Надя Пророк, пл. уч Зоряна Янечек

гурток *Сонечки* (зліва): пл. прихильниці Наталка Федірко, Соломія Стрипко, Оксана Кіщун, Юля Лаюк, Христина Рудник

гурток *Чорногірські снігові Барси* (зліва) пл. прихильники Тарас Радич, Тарас Босок, Славко Солтис, Роман Дручків, Володя Миханів, Андрій Стринадюк, Назар Стринадюк, Василь Кішун

гурток *Чорногірські вовки* (зліва, зі задку) пл. розв. Максим Стрипко, пл. прих. Іван Білак, пл. уч. Ігор Помиванюк, пл. уч. Юрко Мартинюк; (зліва, спереду): пл. уч. Євген Козлон, пл. уч. Ігор Титик, пл. розв. Сашко Варуник

Рік 1924 ... далі арешти і репресії ...

Дня 28 січня 1924 р. приїхали поліцейні залубні з кількома поліцейськими з Коломиї, арештували мене й зараз таки відвезли до Коломиї... Відставлено мене за дві доби до тюрми під обвинуваченням державної зради. Однак зразу можна було пізнати, що справа йде про Пласт; це й сам слідчий суддя Янковські кілька разів опісля ствердив словами: "Якби не займався Пластом, сидів би вдома і ніхто нічого б не казав." ... За той час у Косові слідили, що робиться у Пласті. Коли переконалися, що

праця не припиняється, польська поліція почала остаточний наступ. Дня 29 лютого впали жандарми до пластової домівки, зробили кількогадинний, дуже основний трус, забрали все що ми за той час придбали, як: книжки, підручники, відзнаки, заощаджену готівку і т.п. ... Коломийський суд 3 березня почав зі мною слідство за Пласт. При тім на всякі лади старались мене переконати, що то пусте, щоб це покинув, а тоді й мені дадуть спокій. Інакше будуть переслідувати. На це все я був глухий...

Пласт — найбільше численна скаутська організація в Україні (має около 10,000 членів) і зареєстрована як національна організація. Зате, є інші — регіональні скаутські організації, зареєстровані в області або в місті. Вони себе вважають "скаутськими" тому, що

плекають скаутські засади (вірність Богові і Україні, дотримання скаутського закону, поміч іншим) і свої програми переводять за скаутською методою (гурткова система, ступеневі проби, життя в природі, однострої і відзнаки).

Денис Мамай, провідник скаутської дружини св. Андрея Первозваного, м. Керч, Крим.

Прикладами таких регіональних скаутських організацій є Скаутська Дружина св. Андрея Первозваного і Асоціація Дніпропетровських Скаутів СКІФ. Перша є в місті Керч, в Криму і існує 10 років. Має около 200 членів від 7 до 18 років разом із лідерами. Організує табори і мандрівки по всіх частинах Криму; провадить свої заняття російською мовою.

СКІФ — організація скаутів в місті Дніпропетровську, існує від 1992 р. Має около 200 членів від 7 до 18 років і 25 лідерів і інструкторів. Хоч в більшості провадить свої заняття російською мовою, поступово впроваджує українську мову в деякі точки занять. Близько співпрацює з Пластом — члени СКІФ беруть участь у пластових вишколах і таборах. (Заввага: в Україні вживається слово "скаут" а не "скавт").

Всі фото: Оксана Закидальська

Надія Мельничук, президент Асоціації Дніпропетровських Скаутів СКІФ, Дніпропетровськ.

Чи бути членом скаутської організації має вплив на особистість (personality) молодого людини в Україні? Щоб довідатися, Марія (Маша) Латишева, член СКІФ-ів, провела дослідження 'Вплив скаутського руху на формування особистості'. Це був її проєкт-наукова робота для Секції Психології, Малої Академії Наук України в Дніпропетровську. Подаємо уривки з її звіту.

На сьогоднішній день в нашому суспільстві гостро постала проблема виховання молоді. Нажаль, в багатьох карних злочинах винні саме підлітки.

Збільшилося число підлітків-наркоманів та тих, що зловживають алкоголем. Багато дітей, що не мають сімей і що отримали "вуличне" виховання, стають небезпечними злочинцями. Вважається, що діти — це наше майбутнє. Якою ж стане наша країна якщо будувати її будуть люди байдужі, невпевнені в собі, песимистичні та ліниві? І як допомогти підліткам у цей складний для них період дорослення зрозуміти, якою повинна бути людина? На цей час в Україні існують декілька організацій, які займаються вихованням дітей та

підлітків. Але чи допомагають вони вирішити цю проблему?

У своєму дослідженні я хотіла з'ясувати:

- Чи мають такі організації вплив на розвиток самосвідомості підлітків, та який цей вплив;
- Чи допомагають вони підлітку знайти своє місце в суспільстві і в житті;
- Чи відрізняються життєві цінності підлітків, які є членами організації від цінностей їх однолітків, що не входять до складу організації;
- Чи допомагають такі організації вирішити проблему виховання молоді, та чи потрібні вони в нашому суспільстві.

Предмет дослідження — особливості самосвідомості старшокласників, що входять до скаутського клубу СКІФ.

далі ...

Щоб порівняти погляди на життя скаутів і не-скаутів, Маша підготувала кілька запитників, які опитувані люди виповняли. Подаємо приклади цих запитників:

Запитник 1.

Список 18 цілей, до яких можуть стреміти люди. Треба подати числа, від 1 до 18, залежно від того, яка ціль тобі була найважливіша. А тоді подати % на скільки уважаєш ціль уже реалізована у твоєму житті.
(вибрано кілька запитань)

Число (1-18)		
[]	ЦІКАВА РОБОТА	[%]
[]	ЗДОРОВ'Я	[%]
[]	ЛЮБОВ	[%]
[]	РОЗВАГА	[%]
	і т.д.	

Запитник 2.

Список 18 виявів людської поведінки. Треба подати числа, від 1 до 18, залежно від того, яка тобі найважливіша. А тоді подати % на скільки уважаєш ціль уже реалізована у твоєму житті.
(вибрано кілька запитань)

Число (1-18)		
[]	ВІДЧУТТЯ ГУМОРУ	[%]
[]	САМОДИСЦИПЛІНА	[%]
[]	ЧЕСНІСТЬ	[%]
[]	СИЛЬНА ВОЛЯ	[%]
	і т.д.	

Запитник 3.

Подано 110 тверджень, на які треба позначити "погоджуюся" або "не погоджуюся".
(вибрано кілька запитань)

1. Мої слова рідко не відповідають ділам.
2. Думаю, що всі мої знакомі відносяться до мене по приятельськи.
3. Я сам себе зробив таким як я є.
4. В складних обставинах, я не чекаю, щоб проблеми самі розв'язалися.
5. Я зовсім ясно знаю, що мене чекає в будучому. (і т.д.)

Запитник 4.

Подано пари протилежних тверджень. Треба зазначити цифру від 3 до 0 залежно від того наскільки ти погоджуєшся із одним з двох тверджень. (вибрано кілька тверджень)

1. Звичайно, мені дуже нудно.	3 2 1 0 1 2 3	Я зайнятий цікавими речами.
2. Мої денні заняття дають мені задоволення.	3 2 1 0 1 2 3	Щоденні заняття приносять мені лише турботи.
3. Я дуже обов'язковий/обов'язкова.	3 2 1 0 1 2 3	Я не дбаю про свої обов'язки.
4. Життя мені виглядає вільне і цікаве.	3 2 1 0 1 2 3	Життя мені виглядає рутинне і спокійне.
5. Моє життя в моїх руках і я сам управляю ним	3 2 1 0 1 2 3	Моє життя вирішується зовнішніми обставинами.

Проведене емпіричне дослідження показало, що:

1. Скаути мають більш високе самовідношення, упевненість в собі, та в тому, що їх особистість викликає в оточуючих схвалення і симпатію; мають більше сильне бажання змін, самовдосконалення. Однак вони відносяться до себе менш поблажливо дружньо, і менше приймають себе такими, якими вони є.
2. Скаути отримують від життя більш задоволення, вважають, що вони можуть контролювати своє життя та вільно ухвалювати рішення, володіють достатньою свободою вибору в житті.
3. Скаути та їх однолітки ставлять перед собою однакові цілі в житті, однак до досягнення цих цілей йдуть різними шляхами, використовують різні засоби.

З отриманих результатів можна зробити висновок, що скаути відрізняються від своїх однолітків розвитком особистості і особливостями самосвідомості та відчують себе більше упевнено в житті і в суспільстві. На підставі цих даних можна стверджувати, що такі молодіжні організації, як скаутинг, допомагають підлітку краще зрозуміти себе, повністю розкрити свою особистість і знайти впевненість в собі, тобто допомагають вирішити питання виховання молоді в нашому суспільстві.

Члени організації СКІФ (фото зліва) і інших регіональних скаутських організацій на зустрічі в Дніпропетровську (травень, 2001 р.).

Чи знаєш Київ?

17

Історія столиці України — Києва, багата і цікава. Вона не лише в літописах, легендах, а й в камені. Кожна вулиця чи будинок може розповісти багато захоплюючого. Тут поміщено 18 доміно, з одного кінця яких є фото архітектурного об'єкту Києва, з другого — опис іншого об'єкту в місті. Зложи доміно так, щоб поєднати опис на одному доміно із правильною будовою на наступному доміно і створити один ланцюг. (відповідь на ст. 24)

Заняття на сходинах: Зроби 2 (або більше) копій цих доміно. Повирізуй і приліпи на картон. На сходинах, поділи гурток на дві групи. Хто скоріше правильно зложить ланцюг доміно, виграє гру.

1

Засновники
Києва

2

Будинок
ім. Тараса
Шевченка

Палац
Президента

3

Дзвіниця
монастиря

5

7

6

Головна
вулиця
Києва

4

МОНТАЖНИ

Палац
будований
1970 р.

16

Тут співають
твори
Миколи
Лисенка

15

Де грає
Динамо
Київ

9

14

Головна
брама
давнього
Києва

Великий
гетьман
України

13

10

Храм
зруйнований
в 1930-их
роках

Хреститель
Київської
Русі

12

11

До 1991 р.
це була
Жовтнева
площа

Храм
будови
архітектора
Растреллі

Храм
збудований
Ярославом
Мудрим

Лист з Криму

Дорога подруго Оксано!

Вас щиро вітає пластунок-учасниця Якубова Ельвіна з далекого сонячного півострову Крим. Ми з Вами познайомилися на 6-му КПЗїзді у Києві (19.XI.1999 р.). Разом із Авою та Анірою Бекіровими ми представляли перший кримсько-татарський гурток Іраде. Дуже дякуємо за пластовий журнал, який ви надіслали до нас ЮНАК. Нам дуже сподобався він дійсно цікавий та корисний. З нього ми багато чого дізналися. Мені здається, що і канадським пластунам цікаво було дізнатися про життя Пласта в Криму, в далекій рідній Україні. Я надсилаю Вам статтю про невеличку діяльність наших пластунів в екологічній галузі. Можливо вона Вам знадобиться.

пл. уч. Якубова Ельвіна, "Мамашай", Севастополь, Крим, Україна

На фото зліва: "Мамашай" Ава Бекірова, Ельвіна Якубова, Аніра Бекірова

В Стамбулі, 31 жовтня, 1996 р. Міністри охорони довкілля шести причорноморських держав: Болгарії, Грузії, Румунії, Російської Федерації, Туреччини та України підписали "Стратегічний план дій з відновлення та захисту Чорного моря". Тепер щороку в жовтні проводяться науково-практичні конференції, екологічні акції, конкурси, тренінги та інші заходи для того, щоб привертати увагу населення до проблем Чорного моря.

У 1998 р. ініціатором проведення цих заходів стала Мала Пластова Група (МПГ) Мамашай. Ми перші, хто намагався щось зробити для місцевості, працюючи за принципом: "Думай глобально, дій локально". Мамашайці бачуть своє завдання в тому, щоб притягнути багатьох людей до проблем Чорного моря. У минулому році до нас приєднався Бахчисарайський район. І вже протягом двох років з нами активно працюють учні школи-ліцею #13 Севастополя.

Так 19 жовтня, 2000 р. у Німецькій балці Качинського узбережжя пройшла акція під назвою "Екологічний десант". Діти школи #13 очищували берег протягом 1500 метрів від сміття. 31 жовтня (традиційно) на березі Чорного моря пройшов Екологічний Фестиваль, у програму котрого входили спортивні змагання, конкурси на екологічну грамотність, тренінги, ігри, а також дискусії про проблеми моря.

А 26 жовтня у загальноосвітній школі #13, при технічній підтримці Чорноморського проекту Тасіс Європейського Союзу, координатором котрого є Хворов С.О., була проведена

конференція. У ній приймали участь Мамашай, учні школи #13, слухачі МАН, а також клуб Ай-Петрі.

Учасникам Конференції були розкриті проблеми Чорного моря:

- високий рівень забруднення води та берега;
- руйнування морського берега;
- евтрофікація та її наслідки;
- знищення де-яких видів рослин та тварин;
- зниження об'єму вилову риби та морепродуктів.

Для того, щоб вирішувати ці проблеми, ми повинні усвідомити, що вони виникли через наше споживачке та безвідповідальне відношення до ресурсів та здоров'я Чорного моря і що така варварська господарська діяльність обертається до нас катастрофічним становищем Чорного моря та його басейну.

Усі ці роки звертаючися до проблеми забруднення, Мамашайці впевнилися у тому, що 'чисто не там, де вбирають, а там де не забруднюють'. Причина цього явища у відсутності контейнерів для сміття. Всі наші намагання розмов з місцевими органами влади наштовхувалися на відмову купувати ці контейнери, тому, що 'немає коштів'. Тоді Мамашайці придумали та зробили зразки дешевих 'сміттєзбірників', які були представлені на Конференції.

Оптимізм та ентузіазм не дають пластунам сумувати та скучати від безробіття. Ми впевнені, що рятування прекрасного Чорного моря залежить тільки від нас самих. Тому зробимо для цього все, що можливо, всі разом і кожен окремо. пл. уч. Якубова Ельвіна

проблеми

початок розв'язки

Чорне море є природною границею України з півдня, одночасно воно пов'язує її зі світом.

До Азово-Чорноморського басейну належать водозбірні басейни рік Дунаю, Дніпра, Дністра, Південно Бугу і Сіверського Дінця (басейну ріки Дон). Брак сильних течій, повільна циркуляція води і велика кількість речовин, які приносять ріки, спричинюють сильний розклад при якому твориться отруйний H_2S . Хоч Чорне море є 1300 м. середньої глибини (2200 м. найглибше), в ньому нема органічного життя у водах на глибині нижче 150-200 м.

Наступні чинники

- надходження чужинних біологічних видів;
- надмірне використання природних морських ресурсів;
- застосування екологічно шкідливих технологій добування морських ресурсів;
- транспортування і перевантаження морських вантажів; спричинили значні зміни природного стану Чорного моря.

Всеж таки, Чорне море має відносно велику біологічну різноманітність — 168 родів риб, з чого 26 комерційної вартості (на жаль 20 із цих вже практично вичерпані). Прибережжя Чорного моря — важний пункт міграції і розводження європейської пташні, яка летить на південь. Дельти рік — ґрунт для виплодження осетера і інших видів риб (ікра осетера — кав'яр).

Гарний клімат, піскові пляжі і лікувальні болота Криму зробили його найважливішим відпочинковим і туристичним місцем в Україні. Зате, мікробіологічне забруднення прибережних вод відпливами підприємств часто унеможлиблює використання для людей побережжя, яке також руйнується від змивання та ерозії — понад 100 гектарів землі втрачається щороку.

На Інтернеті: "Стратегічний план дій з відновлення та захисту Чорного моря", який підписали 6 країн 1996 року, разом із інформаціями про стан моря, можна знайти під адресою Black Sea Environmental Internet Node — www.grid.unep.ch/bsein. Цікаві дані про море також є на сайті Міністерства охорони довкілля і ядерної безпеки України — www.freenet.kiev.ua:8080/ciesin/er98

ЛІСНІ

ГРА: Із уривків поданих нижче, відгадай, які це пісні? Всі вони появляються в пластовому співанику *В дорогу*. (відповіді на ст. 24)

ЗАНЯТТЯ НА СХОДИНИ: Зроби фотокопії наступних уривків пісень, приліпи кожен на карточку. Карточки розкинь по середині стола, довкола якого сидить гурток. Коли якийсь член гуртка пізнає пісню, бере карточку і починає її співати. Гурток співає з ним. Можна також грати як змаг (хто найбільше пізнає і відспіває пісень) або зробити так, щоб кожний мав нагоду відгадати і відспівати одну пісню.

1

2

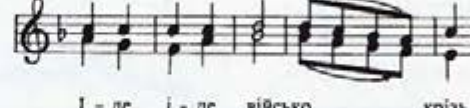
3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

Заняття на сходинах: це відповідна гра для прихильників, які вчать Пластовий Закон, або для юнаків чи юначок, які хочуть перевірити своє засвоєння точок Закону.

- Якщо члени гуртка тільки починають вчитися Закон, список всіх точок Закону можна повісити в кімнаті. Кожному членові дати копію гри і дати час на виповнення.
- Якщо члени гуртка вже трохи вчилися Закон, не показувати точок Закону, а дати грачам завдання виповнити гру з пам'яті і на час. Виграє той, хто найскоріше правильно виповнить гру.

The image displays 15 horizontal bar models, each consisting of a circle and two rows of rectangular blocks. The blocks are arranged in various patterns, representing different mathematical concepts like fractions or decimals.

- Model 1: Top row has 8 blocks, bottom row has 4 blocks.
- Model 2: Top row has 8 blocks, bottom row has 4 blocks.
- Model 3: Top row has 3 blocks, bottom row has 7 blocks.
- Model 4: Top row has 1 block, bottom row has 9 blocks.
- Model 5: Top row has 2 blocks, bottom row has 5 blocks.
- Model 6: Top row has 2 blocks, bottom row has 5 blocks.
- Model 7: Top row has 0 blocks, bottom row has 6 blocks.
- Model 8: Top row has 4 blocks, bottom row has 16 blocks.
- Model 9: Top row has 0 blocks, bottom row has 8 blocks.
- Model 10: Top row has 5 blocks, bottom row has 15 blocks.
- Model 11: Top row has 0 blocks, bottom row has 8 blocks.
- Model 12: Top row has 0 blocks, bottom row has 7 blocks.
- Model 13: Top row has 1 block, bottom row has 5 blocks.
- Model 14: Top row has 1 block, bottom row has 9 blocks.

Наш гурток Фіялки належить до 28-го куреня УПУ-ок ім. княгині Ольги в Клівленді. Фіялки мають нове улюблене заняття: скелелаження.

Ми поїхали на прогульки скелелаження 4-го лютого і 8-го квітня, 2001 р. до *Kent State University Wellness and Recreation Center*. Наші подружки — Марта і Таня Мудрі — були там студентками в той час і вони для нас вистаралися інструкторів і приміщення на скелелаження.

Інструктори нас навчили про різні шнури і вузли і як одягати пояс на скелелаження. Вони також нас навчили про правила безпеки під час цього заняття. Ми там вправляли лазити по скелях, вживаючи стіни приблизно 15 метрів висоти.

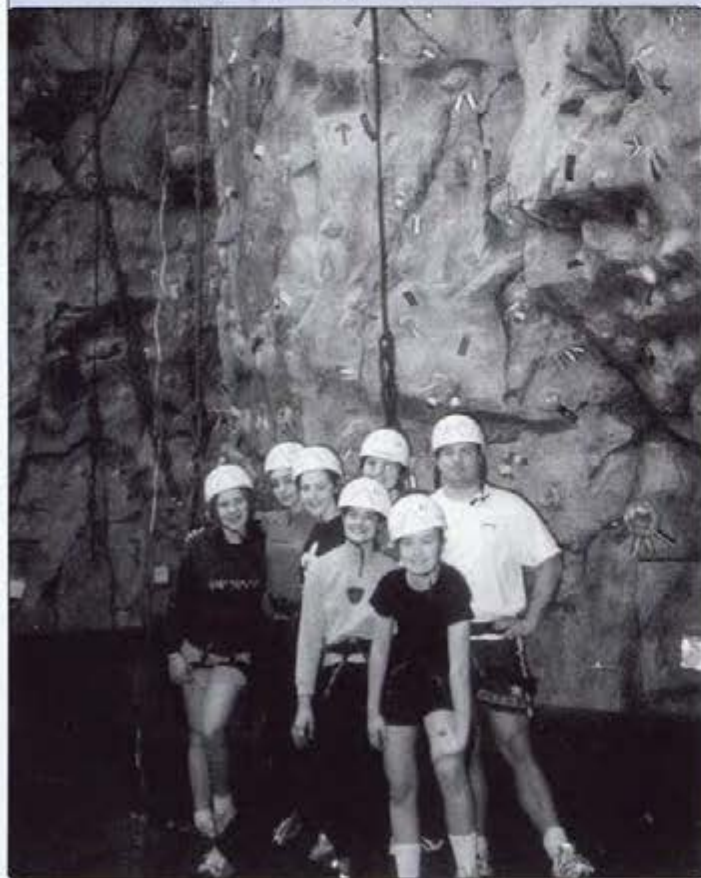
Ми так полюбили це заняття, що ми їздили два рази, щоб вправляти скелелаження і здали цю вмілість. Ми маємо намір знову поїхати на скелелаження тому, що це заняття нам дуже цікаве. Наступний раз будемо його вправляти по дійсних скелях на дворі.

пл. уч. Катруся Стецик, гурток Фіялки, 28-ий курінь ім. кн. Ольги, Клівленд, ЗСА

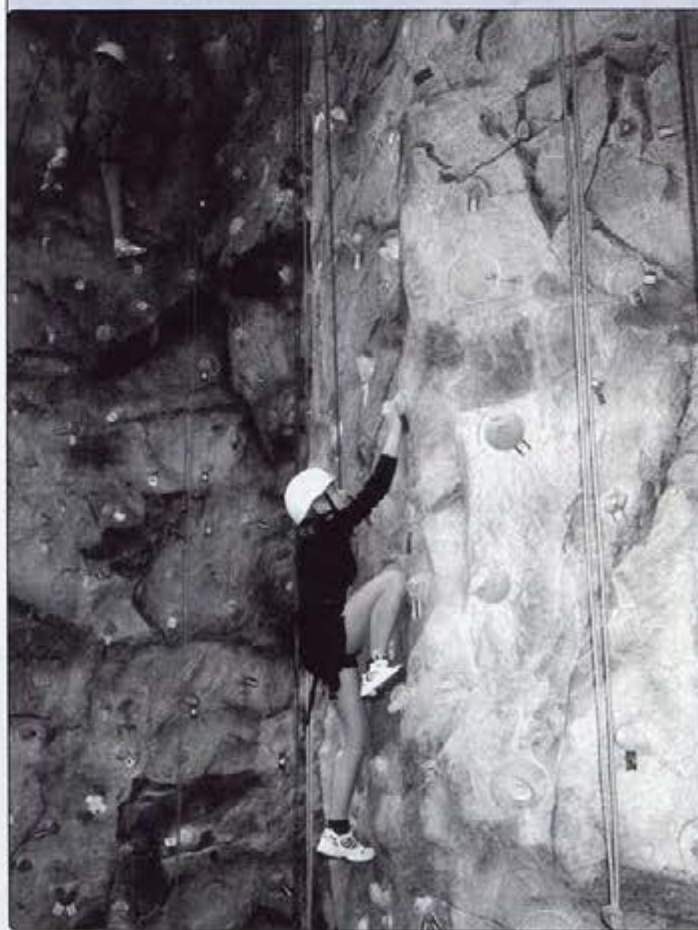
(зліва) подруга Марта, Наталя Гафткович, Катруся Стецик, Оленка Боднарчук і Діана Лялюк вбирають пояси.

Гурток Фіялки перед стіною: (зліва) Катруся Стецик, Оленка Боднарчук, Наталя Гафткович, Зоряна Клебанік, друг Тиміш Коритко, подруга Марта Мудра і Леся Павлишин.

Діана Лялюк і Катруся Стецик лізуть до мети.

Я вже четвертий рік є братчиком в станиці і кожного року їзджу на новацький табір. При кінці червня минулого року, з'їхалося 70 юначок і юнаків на оселю Новий Сокіл біля Баффало, Н.Й. на Вишкіл Новацьких Виховників. Наша комендантка, подруга Марта Матла, прибула аж з Каліфорнії. Більшість учасників були з Америки, а я один був з Торонто. Тому, що було так багато учасників на вишколі, нас поділили на "рої" (три рої хлопців, чотири рої дівчат) і кожний "рій" працював і переходив програму окремо.

Програма вишколу була дуже цікава. Ми мали нагоду навчитися багато нових способів переводити заняття з новацтвом. Наприклад, на таборах на Пластовій Січі ми робимо роєві прапори чи щити з новаками. На вишколі, я навчився робити роєвий "тотем". Це високий патик на якому є дошка, а на дошці є дійорама яка представляє рій.

Нам також піддали ідею написати оригінальну роєву пісню, яка може бути на мелодію популярної пісні. Новаки люблять співати і писати свою пісню дасть їм нагоду вживати уяву і виробити свою українську мову. На закінчення вишколу кожний гурток приготував оригінальну пісню та інсценізацію.

Я би радив всім поїхати на такий вишкіл, навіть якщо хтось ще не був виховником. На вишколі можна дістати

багато ідей, запізнати нових товаришів і товаришок і також переконатися, що не так страшно бути виховником, бо для цієї роботи можеш одержати багато помічч. На цьому вишколі я не тільки запізнав багато нових приятелів, а також відновив знайомства з пластунами яких я запізнав на ЮМПЗ в Манітобі.

пл. скоб Місько Рей, III курінь ім. Симона Петлюри, Торонто

Місько Рей дістає посвідку Вишколу від подруги Марти Матли. Біля неї, ст. пл. Марко Матла і братчик Славко Пришляк.

Місько Рей пише про братчика Славка:

Я перший раз запізнав братчика Славка в Торонті, коли я мав десь 7 років. Він приїхав відвідати свого брата. Я з мамою і своїм братом, ходили по склепах, як раптом мама крикнула — "Друже Пришляк, чи пам'ятаєте мене?" — і вони себе обняли. Їм було важко повірити, що вже минуло 25 років від коли мама останній раз бачила братчика Славка на Новому Соколі коли посвячували пам'ятник Сірого Лева. Пізніше вдома мама нам оповіла про те, як вона їздила на табори на Новий Сокіл, бо тоді ще не було оселі Писаний Камінь (Моя мама — Стися Бачинська — виростала в Клівленді). Згадувала, як братчика Славка новацтво і юнацтво і навіть булава любили і шанували. Минулого літа я бачив братчика Славка на вишколі і мав нагоду його краще пізнати. Він все був усміхнений і цікавився нашими успіхами. На закритті він бажав мені всього найкращого.

Братчик Славко
(1915-2001)

пл. сен. Ярослав Пришляк — всім пластунам знаний як Братчик Славко — помер в Баффало, 24 березня, 2001 р. Він родився в Україні, 1915 р. в Бережанах, і від 1924 р. був членом Пласту. Належав до ОУН (Організації Українських Націоналістів) за що був арештований і в 1939 р. сидів в польській тюрмі. Після другої світової війни, братчик Славко приїхав до Америки і поселився в місті Баффало. Найбільша частина його пластової діяльності була пов'язана із цєю станицею — 27 років він був станичним і майже 30 років був референтом пластових таборів на Новому Соколі. Продовж 30 років братчик Славко був комендантом новацьких таборів на Новому Соколі і на Вовчій Тропі і інструктором на Вишколах Новацьких Виховників, останній раз на Новому Соколі 2000 р., про що тут пише Місько Рей.

Люди по світі – поводяться дуже подібно. Один з доказів є те, що в різних мовах є такі самі або дуже подібні прислів'я чи приказки. Вони висловлюють таку саму філософію життя чи життєву "мудрість" але вживають інші метафори чи порівняння. Не потрібно перекладати приказки дослівно з одної мови на другу. Замість того, знайдіть відповідну приказку. Подаємо такі паралельні прислів'я і приказки в англійській і українській мовах.

Little strokes fell great oaks	Крапля камінь точить
Birds of a feather flock together	Свій свояка бачить здалека
Charity begins at home	Своя сорочка ближча до тіла
Catch the bear before you sell his skin	Не кажи гоп поки не перескочиш
Don't carry coals to Newcastle	Не вози дрова до лісу
Curiosity killed the cat	Не сунь носа до чужого проса
When in Rome, do as the Romans do	З вовками жити, по вовчому вити
East or West, home is best	У гостях добре, а вдома ще краще
God helps those who help themselves	На Бога складайся, а розуму тримайся
Let sleeping dogs lie	Не буде лиха, доки тихо
Look before you leap	Сім раз відмірай, один раз вірж
No bees, no honey; no work, no money	Хочеш їсти колачі, не сиди на печі
Out of the frying pan and into the fire	З дощу та під ринву
Scratch my back and I'll scratch yours	Рука руку мие
Still waters run deep	Тиха вода греблі рве
There is no use crying over spilt milk	Що з воза впало, те пропало
Two wrongs don't make a right	Злом зла не виправиш
A bad shift is better than none	Нехай гірше, аби інше
Trim your sails to the wind	Тримай ніс за вітром
Four eyes see more than two	Одна голова добре, а дві ще краще
As a man sows, so let him reap	Що посієш, те й пожнеш
As the day grows longer, the storms are stronger	Чим далі в ліс, тим більше дров
Save your breath to cool your porridge	Не кидай слів на вітер
Life is not a bed of roses	Життя прожити, не поле перейти
You can lead a horse to water but you can't make him drink	На милування нема силування

Заняття на сходини

(для англомовних країн)

- Перепишіть прислів'я і приказки в англійській мові на карточки. Розложіть на столі. Дайте на стіл список із прислів'ями і приказками в українській мові. По черзі, кожний член гуртка бере карточку зі стола і вибирає український варіант із списку.

(для не-англомовних країн)

- Зробіть те саме, тільки розложіть на столі карточки в українській мові, а члени гуртка мають вибрати англійський варіант.

(для всіх країн)

- Перепишіть прислів'я і приказки в обох мовах, кожну на окремій картці. Розложіть всі карточки на столі. Члени гуртка стараються спарувати англійський і український варіант.

Бануш —

Кулеша і бриндза — улюблена їжа гуцулів, а зокрема, гуцульських пастухів. Кулеша (або мамалига) — зварені кукурудзяні крупи; бриндза — сир з овечого молока (*feta*). Бануш надається на табір чи на прогульку, бо ситний але не важко приготувати.

Переніс на бануш:

Настав 3 горнятка води в банячок, щоб закіпіли.

Додай 1 г. кукурудзяних круп (*corn meal*) до 1 г. зимної води. Змішай. Додай до кіп'ятка і замішай. Мішай і вари аж згусне. Дай половину кулеші в широку миску, помасти маслом (3-4 ложки). Наложи решта кулеші. Посип бриндзею. Можна ще покрити квасною сметаною. (Це буде досить на 8 осіб).

На фото: Вечеря в домі Стринадюків і Федурів в Косові. п-і Федур гостить банушем.

"Доброго ранку, Україно!"

— щоденна телевізійна програма на Першому Каналі. Спочатку травня ц.р. коли київські пластуни вибиралися на своє Свято Весни, їх

запросили на цю програму. Пластуни мали нагоду розповісти про Пласт і заспівати пісню при гітарі для глядачів України. (на екрані) пл. сен. Володимир Скорубський і ст. пл. Таня Вахненко з київської станиці із ведучим програми.

недалекому Остодорі митрополит також віддав площу і матеріали для новацького табору.

З нагоди року митрополита Андрея Шептицького, (1865 — 1944)

пластуни Львова зорганізували виставку в місяці квітні, присвячену цьому опікунові і добродієві Пласту. Митрополит Шептицький подарував Пластові площу і будівельні матеріали на горі Сокіл біля Підлютого в Карпатах де, в 1926 році, побудовано юнацький табір. В

Альберта, Канада? Ні — Коломия, Україна! Конкурент писанки у Вегервіл, Альберті — писанка в Коломій. Вона знаходиться при вході до Музею Писанки де виставляється велика колекція писанок Гуцульщини.

Зимова Олімпіада

Х-го куреня

Легкоатлетика в зимі? Гурток Надія, організував Зимову Олімпіаду для юначок Х-го куреня в лютому ц.р.. Нам — юначкам потрібно було здати кілька точок до вмілості Легкоатлетика (гутірки, планування і т.п.) так що ми рішили поєднати вмість і зимову прогульку на лещатах і лижви.

У теплий соняшний день, всі зустрілися в Centennial Park. Від сильного сонця, сніг почав топитися. Ми юначки скоро організувалися і трошки змінили програму дня. День розпочався тим, що ми перевели гутірку на тему: "Легкоатлетика та українські олімпійські змагуні". Після смачного обіду, ми одягнулися і побігли на двір де відбулися олімпійські змаги — естафети, кидання кулею і найбільш улюблений спорт — війна сніжками.

А тоді ми завзято затягнули лижви і пішли їздити по леді в середині будинку, де було холодніше як на дворі. Дош, який заповідали, не з'явився і ми таки поїздили на лещатах, як було заплановано.

На кінець, щоб перевірити знання до вмілості, ми перевели гру Jeopardy.

Меланія Раделицька, Божена Грицина, Наталя Сабат

На фото

(згорі) Перевірка знання грою Jeopardy
(по середині) Учасники Олімпіади (зі задю) Оксана Грицина, Наталя Сабат, подруга Меля, Божена Грицина, Мелася Раделицька, Винеса Міцькевичис, Надя Ринковська;
(спереду) Адріана Теслюк, Христина Туренко, Оленка Могер, Аня Мніг, Стефа Парцей
(здолю) Олімпійський змаг — перегони.

Наш гурток — *Донечки весняних вітрів* — 21-го квітня ц.р. святкував своє п'ятиріччя. Ми приготували виступ з різними смішними сценками, конкурсами; потім зробили солодкий стіл, а в кінці була вечірка.

В травні — як всі знають — свято Юрія. А 5 травня ми ходили на гору Міхалково, щоб запалити Юрієву ватру. Коли ми добралися до традиційного місця, дівчата, як завжди, розклали їду; а хлопці готували ватру. Після того, як всі поїли (це ви можете бачити на фотографії) у нас була збірка. На ній багатьох юнаків іменували в "пластуни-прихильники", декількох записали і одного іменували в "пластуна-розвідувача". Після збірки хлопці запалили довгоочікувану ватру. Під час ватри кожен гурток показував яку-небудь імпрезу. Було дуже цікаво!

Потім ми ще довго співали, а коли було вже зовсім пізно, ми вирушили додому. В кінці червня у нас планується десятиденний станичний табір. Якщо нічого не зміниться і табір відбудеться, то ми напишемо про нього.

пл. уч. Оксана і пл. уч. Діана Федур, Косів, Україна

Гурток *Донечки весняних вітрів*

Пластова присяга

Станичний табір

По дорозі до гори Міхалково

РІЗНЕ

ЮНАК — журнал пластового юнацтва, видає Видавництво Пласт ЗСА-Канада, для всього юнацтва по світі. Передплати пластунів в Канаді і ЗСА треба полагоджувати через КПСтаршину свого краю. Всі інші передплати можна надсилати до Адміністрації Видавництва. Річна передплата: \$25 (ам).

Матеріали до цього числа ЮНАК-а подали: пл. уч. Оксана Федур, пл. уч. Діана Федур, пл. роз. Максим Стрипко, пл. уч. Настя Андрійчук, пл. уч. Меланія Раделицька, пл. уч. Катруся Стецик, пл. скоб Місько Рей, пл. уч. Ельвіна Якубова, ст. пл. Юрій Юзич, Маша Латишева (Скіф), Надія Мельничук (Скіф), пл. сен. Оля Ткачук, пл. сен. Галина Мартинюк, пл. сен. Ростик Мартинюк, п. М. О. Корнелюк.

Пожертви на Видавничий Фонд Юнак-а

IV курінь УПЮ-ок ім. Ольги Басарб у Філядельфії прислав даток на \$200 в пам'ять пані Марти Бобак, бувшої пластунки, мами членки куреня пл. роз. Оленки Бабак і її брата, пл. роз. Івана Бабака (члена I-го куреня УПЮ-ів). Вічна їй пам'ять! *Щира подяка за щедрю пожертву!*

Листи

Дорога подруго Оксано!

*Пише вам пл. уч. Андрійчук Настя з Донецька. Мені дуже подобається читати ваш журнал ЮНАК. Дуже багато корисної інформації я виношу з цього цікавого журналу. Я дуже творча натура. Раніше відвідувала музичну школу, зараз пишу вірші. Мені завжди подобалось займатись чимось мистецьким. І тому я вирішила написати вам і прислати пару моїх віршів. Я не знаю чи заслуговують мої вірші, щоб їх колись ідесь надрукували?... Але якщо українська мова, українське слово живе та процвітає, то внесок людини до скарбниці української мови зроблений. З повагою,
пл. уч. Настя Андрійчук, Донецьк.*

В і р ш и к п р о м і с я ц і

Грудень сипає сніжок на замерзле груддя,	Липень липи посадив
В нього вистачить ложок на веселе глумдя.	Чай же потім з них та й пив.
Січень січе білим снігом	Серпень серпи той гострить
І морози кличе лігвом.	На роботу вже спішить.
Лютий той лютує безжалісно	Вересень вересом любується
За щоки щипає та й радісно.	Осінькою природою милується.
Березень сніги чіпає	Жовтень листя барвами розмалював
З них води понаробляє.	Листопад з дерев їх все зривав.
Квітень квітів то є цар	Ось і місяці кінчаються
Їх саджає в сад та в парк.	Зима срібними зірками грається
Травень трави викосив	Осінь світлими сльозами вмивається.
Їх зеленими зробив.	Весна води ллє
Червень черешні пофарбував	Літо жито жне.
В червоний колір їх підібрав.	Лютий, 1998 рік.

Відповіді

ст. 2 — ПЛАСТОВИЙ ЗАКОН

Зашифровані слова Тараса Шевченка:
"І чужому навчається, й свого не цурається".

ст. 16 — ПІСНІ (подано сторінку в співанику)

1. Лебеді материнства (ст. 83)
2. Царю небесний (ст. 18)
3. Заквітчали дівчатонька (ст. 144)
4. Червона рута (ст. 118)
5. Ой видно село (ст. 14)

6. Пластовий обіт (ст. 13)

7. Гей-гу, гей-га (ст. 24)

8. Писаний камінь (ст. 42)

9. Чорна кура (ст. 124)

10. Сіріли у сумерку (ст. 44)

11. Не журіться, юні друзі (ст. 39)

12. Ярема (ст. 127)

ст. 12-13 ЧИ ЗНАЄШ КИЇВ?

Ланцюг доміно: 1 → 12 (Київ, Щек, Хорив

і Либедь) → 14 (Володимир Великий) →

5 (Золоті Ворота) → 3 (Дзвіниця

Печерської лаври) → 13 (Маріїнський

палац) → 6 (Богдан Хмельницький) → 2

(Собор св. Софії) → 16 (Університет ім.

Тараса Шевченка) → 9 (Палац Україна) →

15 (Республіканський стадіон) → 11

(Національна опера України) → 7

(Майдан незалежності) → 8 (Андріївська

церква) → 10 (Тарас Шевченко) → 4

(Михайлівський собор) → 17 (Хрещатик).

90-ліття Пласту

**В 2002 році будемо відзначувати 90-ліття Пласту.
В різних краях, по черзі, будуть відбуватися святкування.**

Австралія

**26 грудня, 2001
до 4 січня, 2002 року.**

Міжкрайовий табір
у штаті Вікторії,
недалеко Мельбурну

Україна

**14 до 25 серпня,
2002 року**

Юнацька Міжкрайова Пластова
Зустріч
у Києві,

із відвідинами історичних місць,
пам'яток природи і архітектури
України.

Зустріч буде включати

- спеціалізаційне пластування,
- мистецьке пластування,
- розважальні програми.

Дальші інформації можна одержати у ваших станицях.

З бібліотеки Юнак-а 2/2001

ІСТОРІЯ ПЛАСТУ в

прийде до вас осінню 2001 року.

В наступному числі читайте про:

Фестивалі

Табори

Пригоди